

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in de meertalige professionele communicatie (master) van de Universiteit Antwerpen

1 Inleiding

onderwerp
Accreditatierapport en -besluit
(#4905)
bijlage
1

Bij brief van 4 februari 2011 heeft het instellingsbestuur van de Universiteit Antwerpen te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in de meertalige professionele communicatie (master). De aanvraag is ontvangen op 21 februari 2011 en ontvankelijk verklaard op 8 april 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

- Voorzitter:
 - Prof. Orlanda Lie, Hoogleraar Middeleeuwse cultuur, Universiteit Utrecht;
- Leden:
 - Prof. Marinel Gerritsen, Hoogleraar Bedrijfscommunicatie, Radboud Universiteit Nijmegen;
 - Luc Osselaer, Directeur Across Communications, een internationaal management-adviesbureau;
 - Prof. Theo Wubbels, hoogleraar Onderwijskunde, Universiteit Utrecht (*onderwijsdeskundige*);
 - Milica Petrovic, BA, student Master in de vergelijkende moderne letterkunde, Universiteit Gent (*student-lid*).

Secretaris:

- Peter Daerden, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de VLIR.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 16 en 17 maart 2010. Het visitatierapport dateert van december 2010 en is gepubliceerd op 21 december 2010.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen opleiding

Volgens de visitatiecommissie (commissie) zijn de doelstellingen van de opleiding Master in de meertalige professionele communicatie duidelijk gericht op de beheersing van algemene (wetenschappelijke) competenties op een gevorderd niveau. De doelstellingen zijn opgesteld vanuit een heldere algemene visie, vertaald naar kerntaken en kerncompetenties. De internationale dimensie van de doelstellingen is eerder beperkt. De doelstellingen zijn bekend bij studenten.

De domeinspecifieke doelstellingen komen tegemoet aan de eisen van buitenlandse vakgenoten en aan deze van de commissie zoals opgenomen in haar referentiekader. Ook zijn de doelstellingen goed afgestemd met het afnemende beroepenveld. De commissie waardeert het concept van een eenjarige master bedrijfscommunicatie die een combinatie nastreeft van academische verdieping en praktische toepassing. De opleiding profileert zich ook duidelijk ten opzichte van andere vergelijkbare opleidingen in Vlaanderen.

Programma

Het programma besteedt voldoende aandacht aan de ontwikkeling van kennis, academische vaardigheden en een academische attitude. Het programma sluit aan bij recente ontwikkelingen in het wetenschapsgebied. Docenten leggen de verbinding tussen het onderwijs in de opleiding en hun onderzoek. De commissie waardeert de gecombineerde academische en professionele gerichtheid van het programma. Het programma voorziet onder meer in een zogeheten snuffelstage en buitenschoolse activiteiten in de vorm van een communicatiedriedaagse en sollicitatietweedaagse. Wel pleit de commissie voor meer (internationale) gastsprekers uit de praktijk in het verplichte programma.

De algemene en specifieke eindcompetenties zijn adequaat vertaald in het programma. De opleiding slaagt erin om een sterk academische en sterk praktijkgerichte vorming aan te bieden in een éénjarig mastertraject. Het strak en evenwichtig samengesteld programma biedt studenten een stevig fundament voor een functie in het bedrijfsleven. Studenten verwerven waardevolle inzichten in de verschillende aspecten van de meertalige bedrijfscommunicatie. Studenten kunnen wel sterker worden gestimuleerd om een periode in het buitenland te studeren of er een stage te lopen.

Het programma vertoont een goede inhoudelijke samenhang. Uitdrukkelijk is gekozen voor een strak programma met weinig keuzemogelijkheden die direct aansluiten op de voorkennis

Pagina 3 van 8 van de studenten. De opzet van het programma vereenvoudigt ook de afstemming tussen de opleidingsonderdelen. Studenten en alumni bevestigen de goede samenhang van het programma.

Studenten vinden het programma goed studeerbaar. Verschillende initiatieven zoals de introductie van een studieplanner en de goede voorbereiding op de masterproef dragen bij tot de haalbaarheid van het programma. Toch adviseert de commissie om de studeerbaarheid blijvend op te volgen.

Het programma sluit goed aan bij de kwalificaties van instromende studenten. Van studenten wordt een instapniveau voor vreemde talen gevraagd dat overeenkomt met niveau B2 van het Europees referentiekader. Verder waardeert de commissie de gesprekken met potentiële studenten onder meer over de individuele verwachtingen ten aanzien van de opleiding. De voorbereiding- en schakelprogramma's zijn eveneens goed uitgewerkt. Gezien de zwaarte van het masterprogramma en de vereiste voorkennis, is de commissie echter geen voorstander van het gelijktijdig volgen van een voorbereidingsprogramma met de masteropleiding. Voorts suggereert de commissie om van alle studenten (ook de studenten Taal- en letterkunde) enige bedrijfskundige voorkennis te vragen.

Het programma voldoet met 60 studiepunten aan de decretaal vastgelegde eisen.

De didactische werkvormen in de opleiding zijn divers en sluiten goed aan bij de doelstellingen. Er wordt gebruik gemaakt van hoor- en werkcolleges, individuele en groepsopdrachten, begeleide zelfstudie en vormen van 'blended learning' met behulp van Calliope, een online schrijfcentrum. Ook de kwaliteit van het studiemateriaal is goed. Bijzonder lovend is de commissie (en de studenten) over de buitenschoolse activiteiten. Deze hebben een positieve invloed op de samenwerking en de dynamiek tijdens de colleges.

De beoordeling en toetsing zijn voldoende afgestemd op de doelstellingen. Er is voldoende variatie aan evaluatievormen. Deze peilen op een behoorlijke wijze kennis, inzicht en vaardigheden. De opleiding beschikt evenwel niet over een expliciet toetsbeleid.

De masterproef bestaat uit twee onderdelen: een inleidend theoretisch deel 'Communicatieonderzoek: methoden en technieken' (6 ECTS) en het onderdeel 'Specifiek communicatieonderzoek' (9 ECTS). De commissie heeft steekproefsgewijze een aantal masterproeven gelezen. Ze stelt vast dat deze van voldoende kwaliteit maar de resultaten van het opleidingsonderdeel 'Communicatieonderzoek: methoden en technieken' zijn niet altijd even duidelijk terug te vinden in de masterproeven. Door de integratie van het methodeonderwijs in de masterproef blijft ook weinig tijd over voor het echte onderzoek voor de masterproef. Verder streeft de opleiding ernaar om in de masterscriptie een verband met de praktijk te leggen. De beoordeling en begeleiding zijn adequaat. Tot slot spreekt de commissie haar waardering uit over de mondelinge verdediging van de masterproef.

Inzet van personeel

De onderzoekskundigheid en academische gerichtheid van de staf zijn van hoge kwaliteit. Docenten in de opleiding verzorgen opleidingsonderdelen in het eigen expertisedomein en nauw aansluitend bij de eigen onderzoekszwaartepunten. Door de keuze voor een interfacultair model beschikt de opleiding in beide wetenschapsdomeinen – professionele communicatie en management & bedrijfskunde – over gespecialiseerde docenten die verantwoordelijk zijn voor een academische invulling van het curriculum. Ook de talentdocenten doen onderzoek op het gebied van bedrijfscommunicatie.

Docenten onderhouden vanuit hun onderzoek en dienstverlening contacten met een ruim beroepenveld. Zij zijn actief in diverse beroepsorganisaties, zowel in bepaalde

Pagina 4 van 8 managementdomeinen als op het vlak van de professionele communicatie. Internationale gastdocenten zorgen mede voor de internationale (onderzoeks)context. De opleiding stimuleert docentmobiliteit en werkt samen met buitenlandse universiteiten.

De meeste stafleden zijn voltijds aangesteld bij een van de drie betrokken departementen: Management (Toegepaste Economische Wetenschappen), Internationale Bedrijfscommunicatie (Toegepaste Economische Wetenschappen) en Taalkunde (Letteren en Wijsbegeerte). De onderwijsopdracht van de docenten in de opleiding vormt slechts een (klein)deel van hun totale opdracht. De belasting van de docenten is overigens vrij hoog, ook gezien het groter aantal studenten dan verwacht. Toch meent de commissie dat de opleiding over voldoende personeel beschikt om het programma kwaliteitsvol aan te bieden.

De commissie waardeert de vakinhoudelijke en onderwijskundige deskundigheid van het personeel. Docenten zijn enthousiast en tonen een grote inzet. Het aanstellingsbeleid en de selectieprocedures zijn adequaat. Ook wordt goed gebruik gemaakt van de mogelijkheden voor onderwijsprofessionalisering. De opleiding heeft evenwel slechts beperkte ruimte voor een eigen personeelsbeleid. Dit resulteert in een zekere kwetsbaarheid en een grote afhankelijkheid van derden. Niettemin slaagt de opleiding erin geschikt personeel in te zetten.

Voorzieningen

De commissie is onder de indruk van de moderne, goed uitgeruste infrastructuur van de Stadscampus. Ook de bibliotheekcollectie is van goede kwaliteit en gebruiksvriendelijk. Verder stelt de commissie vast dat de opleiding op adequate wijze informatie verstrekt aan potentiële studenten. Ook is er een uitgebreid en degelijk aanbod aan begeleidingsmogelijkheden. Studenten waarderen vooral de informele contacten en de buitenschoolse activiteiten ter voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Interne kwaliteitszorg

De centrale evaluaties van opleidingsonderdelen en programma – met een te lage frequentie en soms problematische responsgraad – zijn goed aangevuld met initiatieven van de opleiding zoals focusgesprekken en evaluatiegesprekken met studentenvertegenwoordigers. Ook organiseert de opleiding eigen evaluaties van opleidingsonderdelen. Deze initiatieven compenseren de tekorten van het centrale systeem. De commissie vindt het ook positief dat de opleiding zich wil laten accrediteren door AACSB (The Association to Advance Collegiate Schools of Business). Verder is er feedback via formeel overleg in de onderwijscommissie en via informele contacten tussen studenten en docenten. De opleiding maakt op effectieve wijze gebruik van de resultaten van deze formele en informele evaluaties.

Pagina 5 van 8 Docenten en studenten zijn vertegenwoordigd in de organen voor kwaliteitszorg. Naast de vergaderingen van de onderwijscommissie zijn er ook specifieke docentenvergaderingen. Ook de begeleiders van masterproeven vergaderen jaarlijks. Studenten zijn goed betrokken bij de interne kwaliteitszorg maar alumni en beroepenveld kunnen nog sterker worden betrokken. Te overwegen valt om een adviesraad met vertegenwoordigers van het beroepenveld samen te stellen.

Resultaten

Studenten en alumni zijn tevreden over de opleiding en dan met name over de vorming van praktische, wetenschappelijke en probleemoplossende vaardigheden. Op basis van de kwaliteit van de masterproeven deelt de commissie het enthousiasme over de probleemoplossende vaardigheden. Hoewel de studenten in de opleiding een aantal relevante onderzoeksmethoden leren kennen, vindt de commissie dat zij deze vaardigheden nog te weinig toepassen in de masterproef. Wel is het onderwijs zonder twijfel gebaseerd op hoogstaand wetenschappelijk onderzoek in het domein van de bedrijfscommunicatie. Ook op basis van het cursusmateriaal, examenvragen en opdrachten meent de commissie dat de doelstellingen adequaat worden gerealiseerd. Zoals eerder opgemerkt, zou de commissie graag zien dat studenten meer gestimuleerd worden om deel te nemen aan internationale activiteiten.

In het academiejaar 2007-2008 slaagden bijna alle studenten erin om in het diplomajaar hun masterscriptie af te werken en te verdedigen. De commissie hoopt dat deze goede resultaten ook in de toekomst worden gerealiseerd.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	voldoende
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	goed
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	voldoende
		2.3 samenhang programma	goed
		2.4 studielast	goed
		2.5 toelatingsvoorwaarden	goed
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	goed
		2.8 beoordeling en toetsing	voldoende
		2.9 masterproef	voldoende
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	goed
		3.2 kwantiteit	voldoende
		3.3 kwaliteit	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	goed
		4.2 studiebegeleiding	goed
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	goed
		5.3 betrokkenheid	voldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	voldoende
		6.2 onderwijsrendement	goed

Eindoordeel visitatiecommissie: positief

5 Globale oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de meertalige professionele communicatie (master) van de Universiteit Antwerpen

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de meertalige professionele communicatie (master) van de Universiteit Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd: .

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 22 juni 2011

Voor de NVAO,

b.a.

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Guido Langouche
Vicevoorzitter NVAO

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

Pagina 8 van 8 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Universiteit Antwerpen
– adres instelling	Middelheimlaan 1, 2020 Antwerpen
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Master in de meertalige professionele communicatie
– specificatie	of Arts
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	geen
– vestiging opleiding	Antwerpen
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Taal- en letterkunde
– bijkomende titel	geen